

de două ori în septemana: Joi-a și
duminică; era când va pretinde im-
punită materialu, va căi de trei săptămâni
de patru ori în septemana.

Titlu de prenumeratiune,
pentru Austria:

anul întregu 8 fl. v. a.
semestrul de anu 4 fl. v. a.
trimestrul 2 fl. v. a.

pentru Romania și străinătate:
anul întregu 12 fl. v. a.
semestrul de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la totii dd. corespunzătorii și nostri, și de a dreptu la Redacțiune Stationgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă și corespunzătorii, ce privescu Redacțiunea, administrațiunea și expedițiunea; câte vor fi nefrancați, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțuri și alte comunicațiuni de interesu privatu — se răspunde câte 7 cr. pe linia; repetiri se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrului câte 30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 30 aug. n. 1873.

La padia, fratiloru din noulu comitatulu Severinului! Desteptati-ve de apurari, si ve pregatiti de lupta, caci are periclu ve amenintia: guvernulu magiaru, dupa ce ve momi cu implinirea vointei vostre d'a forma unu comitatu propriu, numai pentru ca se ve puna la lucru dupa grumadiu si se tramiteta Dieta unu ablegatu guvernamentale, numai a conceputu deja planulu — in proiectulu de lege pentru arondarea municipalorulu, ca se ve incorpora la altu comitatu, din motivulu — precum dice spiratul „Pester Lloyd“ — ca noulu comitatu n'are destule poteri financiari si politici pentru sustinerea si administrarea sa!

Intr'adeveru, trebuie se admiramu politica a domniloru stepanitori astadi si preste totu viclenia magiaru intru insielarea si magiarisarea poporulu nemagiare.

Celu ce cugeta cumca mobilulu si vointa principale a legii pentru noua partire topografica a comitatelor este regula regularea si imbunatatirea administratiunei publice, acel'a reu se inalta; caci suprem'a intentiune a legii este asigurarea prevalintiei nationale magiare in comitatele locuite acule elemente nemagiare, cu alte cuvinte: magiarisarea, supremulu idealu alu magiarulu. Celu ce se indoiesce despre aceasta, se va convinge, candu se va deapropiatiu proiectulu de lege in care si i vomu cunoște cuprinsulu in „Pester Lloyd“ si „Pesti Napló“ — cunoscutu si carora, discutendu asu principialorulu si ideiloru de cari a condusu ministerulu de interne la scererea acestui opu alu seu, li scapa multe penna, in privintia carora guvernulu conserva cea mai stricta discretiune.

Astfelu nemagiaru si mai vertosu romanii — caci noi suntemu cei mai numeroși intre natiunalitati — prin amintit'a sunt de nou atacati si amenintati in nimicirea politica de catra domni magiare.

Desteptati-ve deci de timpuriu, fratiloru din Severiuu, caci voi sunteti cei mai tare amenintati. Pregatiti-ve de lupta, de lupta legale si patriotica; tramiteta la Dieta unu barbatu adevaratu romanu si patriotu, carele nu pote sa altau, de catu celu ce se pronunta neconditiunatu pentru program'a partidei natiunali.

Prin alegerea unu astfelu de barbatu salvati onorea natiunale si demunitati maturitatea vostra politica; prin alegerea unu guvernamentalu veti convinge credintia contrariilor nostri, cumca in decursulu seclorulu, sub stepanirea magiara, ati devenitu o massa fora conștiinta politica si astfelu dresabila dupa voia lor!

Dreptulu si putere aveti: alegeti!

Serbii lucra si nu glumescu. Pre mane, domineca in 31 aug. n. sunt chiamati toti serbii si romanii din desfiintiatulu confiniu alu. la o conferintia in Panciova, pentru a discuti a supra cestiunei participarii seu neconditiunati la alegerile de ablegati dietali, ce se va face catu mai curendu, si in casulu daca se va decide participarea, se statorosca o programa in solidaritate cu romanii. La acesta importante cestiune vomu reveni.

Daca este vr' unu romanu care pentru servitiile facute guvernulu si pentru tradatiunea natiunei sale a fostu remuneratu, acela Parintele eppu Ottauu. Dupa cum

scriu „Temesi Lapok“ Ssa este denumitu de episcopu pentru dieces'a gr. or. de Orade, un'a dintre cele mai bogate diecese ale bisericii catolice din Ungaria; era canonicii si alti venerabili preoti incaruntiti in servitiu pentru patria si biserica se preterescu fora nici unu picu de muștrare de conștiinta. A pieritu dreptatea din lume, caci lumea nu vrea se pera, precum enunciasera strabunii nostri.

Dlu ministru ungurescu de cultu si instructiune publica, prin rescriptulu seu din 19 aug. n. incunoscintia pe pre santia sa Parintele episcopu alu Caransebesului Ioan Popasu, ca pe presedintele conistoriului metropolitanu, ca Maestatea sa imperatulu si regele s'a induratu a lua la cunoscintia convocarea Congresulu natiunali bisericescu gr. or. pe 26 aug. 6 sept. a. c. pentru alegerea de metropolitu.

Principele Carolu I. — precum se vede, in trecerea sa prin Austro-Ungaria spre Romania, a vrutu se dee facia numai cu jidovii; caci in Pesta nime nu scia despre fiintia sa aici, decatu jidovii dela „P. Ll.“ si numai dupa ce in dia Adormirei pre Crutatei participat la liturgia in biserica romana din Capitala, află publiculu ca Inaltia sa este Domnulu Romaniei. Era trecendu pre langa Aradu, la curtea drumulu de feru a fostu intempinatu de aristocratia magiara si de unii ovrei, caci numai acestia sciusera despre catorita lui!

Din tote se vede, ca Domnulu Carolu e tare farmecat de straini si mai vertosu de jidovi; caci in Viena facu scumpe daruri unu d. Posner, precum se dice in pretiu de 40000! Astfelu fiindu, nu ne miramu ca Inaltia sa a grigitu, ca legea spiritoseloru din Romania se se modifice in favorea ovroiloru, cari prin beuturile falsificate au otravitu poporulu romanu din tierra, mai alesu pre celu agricole. Ba — precum cotimu in „Trompeta Carp.“ ei din adinsu otravoscu beuturile pentru — pentru a omori si sterpi nemulu romanescu si a face apoi din tierra lui Stefanu tierra lui Israel!

Daca Domnulu Carolu intr'adeveru va provoca cabinetulu seu sa se subterna Cameriloru modificarea legii despre spiritose, atunci densulu 'si pote lua catrafusele si se se duca acolo, de unde a venitu; caci Romania ca tierra libera nu pote si nu va se suferi pe tronulu seu unu domnitoriu ce s'a facutu ueltau — strainiloru. Era legislatoriu cei ce vor vota modificatiunea, se se numesca Camer'a — nu a Romaniei libere, ci a jidovimeii.

Pesta, in 26 augustu n. 1873.

(Unu resunetu la articolulu „Sistem'a strainiloru d'a adormi pe Romani.“) Articululu din „Albina“, nr. 61, „Sistem'a strainiloru d'a adormi pe Romani.“ e unu articulu care atatu in privintia temei ce tracta, catu si in privintia conceptiunei merita a fi cetitu in tota dia de intelegintii nostri romani, cari se amagescu cu promisiunile magiariloru, ca se tiena minte totudeuna, ca magiarii nici in timpurile mai grele in cari se afla tierra nostra, sub domnia Turciloru, nu ne-au tennutu de mai buni, de catu se sangeramu in numele lor si pentru glori'a lor, iunctoma ca astadi.

Asia dara magiarii mai antaiu tindu a ne adormi, er dupa aceea a ne magiarisat?

Individualitatea noastra ca Romani ei nu vreu s'o recunosca, ci ne impedece la orice miscare de progresu natiunali, ei pe Romani ii urescu din principiu, pre toti cari vreu se descepte poporulu, ei ii persecuta ca pe revolutionari natiunali.

Dupa siesse ani, de candu domnesce dualismulu, acestea sunt faptele magiariloru facia de noi Romani; si totusi deakistii romani nu vedu, ori nu vreu se veda, unde ne deduce sistem'a de guvernare a magiariloru!

Intru adeveru destulu tempu a duratu blandetia noastra, si magiarii si-au facutu socotela pre calitatea acest'a a poporulu nostru.

Si ore pe ce basa s'au pusu magiarii cu sistem'a loru ucidietoria pentru elementele nemagiare si ruinatoria de tierra?

Pe credintia loru ca ei sunt invingatori, era noi cei invinsi!

Nu numai sistem'a loru ne arata acest'a, ci in facia ni-o spune magiarulu celu cu pinteni, precum intr'adeveru se si intempla mai de multe ori.

Ei au uitatu de totu istoria, ei nu-si mai aducu a minte ca cu noi impreuna s'a curatitu tierra de turci; ca, ca cei mai aproape situati langa imperatia turcului, noi am fostu si suntemu avantgard'a intru aperarea tierii, si ca deci noi am sangeratu si sangeramu mai multu; au uitatu mai departe magiarii, ca noi in timpurile mai periculose am sustinutu tronulu imperatiei si ca ostasii romani au fostu unii dintre cei mai bravi pe diferitele campuri de batai!

Faptele acestea nestergibile din istoria sunt documente scrise cu sange pentru egalitatea noastra cu magiarii.

Noi dara nu suntemu invinsi si magiarii nu sunt invingatori; noi dara avemu titliu de dreptu la egalitate, si de aceea avemu dreptulu a pretinde tote cate se cuviniu cetateniloru platitori de dare si operatori de patria, era Ardellulu are dreptulu atatu pozitivu catu si naturale d'a ave Diet'a sa propria.

Romanilor! Destulu ama servitu altor'a si mai vertosu magiariloru de instrumentu; se ne desteptamu si se incepem deci odata a ne lupta seriosu pentru drepturile nostre, si credintiosi in pre-luminatulu nostru imperatu cum am fostu si pana acuma, se ceremu recunosceru poporulu romanu de natiune, se ceremu tote securantiele ce ni competu pentru desvoltarea noastra pre acestu stravechiu pamentu alu nostru.

Loculu reclamarii si aperarii drepturiloru nostre ca cetateni si ca romani se intielege ca este in prim'a linia Diet'a. Deputatii romani deci, daca vreu se reclame si apere drepturile nostre si nu vreu ca se abusedie de mandatulu lor, trebuie bine se se socotesca ca ce locu ocupa in Diet'a Ungariei, pentru ca — precum de atate ori s'a doveditu in acesta foia si precum cu totii scimu, intre partid'a stanga si dreapta a magiariloru facia de noi romanii nu este nici cata diferentia, ambele tientiundu la magiarisarea noastra si a tuturoru elementelor nemagiare. Diferentia, ce essiste intre aceste doue partide este lucru familiaru in cas'a magiariloru.

Deputatii romani deci nu au locu nici in drept'a nici in stang'a, ci daca vreu se fia romani buni si fideli mandatoriloru lor ei trebuie se forme die o partida propria, partid'a natiunale, dimpreuna cu deputatii celorlalte popora nemagiare.

Deci, deputatii nostri cari nu vreu se insiele poporulu, si vreu se-si salve onorea personale si demnitatea de reprezentanti ai poporulu, se se tiena cu trupu si sufletu de partid'a natiunale. Astadi inca nu e pre tardiu de a intra in lupta pentru egalitatea noastra; in sesiunea viitoria a Dietei se vor oferi multe ocaziuni

d'a combate tendintiele de magiarisare si d'a apera interesele nostre si ale tie rei intregu.

Cu o partida ca acest'a, cu o partida natiunala de celu pucinu 40—50 de barbati luminati si devotati dreptulu eternu, magiarii vor ave multu de lucru; caci prin acesta partida echilibrulu intre partidele magiare s'ar conturba de totulu si magiarii s'ar manca intre sine.

Asia-dara se ne unimu cu totii, si fora interese personali, ci cu abnegatiune de sine se luptamu pentru ajungerea scopului santu, adeca: mantuirea natiunei romane si redicarea ei la naltimea ce i-a destinat'o Ddiu si parintii nostri.

Unu patriotu.

Sibiu, in 26 aug. n.

(La alegerile pentru congresu.) Alegerile de deputati la congresulu ce se va tiena aci in 26 st. v. a. c. pentru alegerea noulu metropolitu gr. or. romanu, s'au terminatu. Despre rezultatulu din provincia n'avemu inca sciri. Inse suntemu aplecati a crede, ca intielegintia noastra cea sanetosu din tota archidiecea 'si va fi implinitu chiamarea cu conștiintiositate; speramu ca acest'a nu se va fi sedusu prin nime, anume print'o clicu carea in conventiulu decise persoanelu de candidatu si agita pre sub ascusu pentru reesirea omeniloru sei.

Speramu deci ca intielegintia noastra va fi lucratu dupa convingerea sa propria.

Catu pentru noi aci, in jurulu centrulu, nu potemu decatu se ne magulimu. Personele alese sunt de tota increderea. Dlu Romanu, directorulu institutulu de creditu si economii „Albina“, e pre cunoscutu publiculu romanu pentru zelulu si activitatea sa, cum si in privintia principialorulu sale politice. Dsa fi alesu in cerculu I. alu Sibiuulu cu o maioritate de 2100 voturi contra candidatulu Dr. G. Borcea, carele obtienu 1000 de voturi. Asemene nimerita este alegerea Dlui Dr. Racuciu in cerculu Salistei, unde reesi cu 2300 voturi contra dlui Maximu care capeta 770 voturi.

Alegerea susnumitorulu dd. aici la metropole, a facutu sange rece in venerabilulu conistoriu, care de locu nu se astepta la astfelu de resultat; acum se vor pote convinge si cinstiele lor, ca ce au facutu pana acuma, n'au facutu bine; aci potu vede fructele semintiei semenate de dloru. Centrulu, ven. conistoriu, in care v'ati invertitu, totudeun'a v'a parasitu, pentru ce? Vetu sci Dvost'ra pre bine. Cu tote silintiele ce v'ati pusu si pe langa tote recomandariile facute, candidatii Dv. au caditu.

Ddiu cu noi!

De la societatea academica rom.

In 1. augustu 1873, deschidendu-se sesiunea anuale a societatii academice romane, s'a datu lectura reportulu delegatiunii societatii, in urmatori'a cuprindere:

„Domniloru membri! Subsemnati, membri ai delegatiunii, venimu cu onore a espune adunarii generale situatiunea de preste anu a societatii academice, cum si a-i da sema de lucrariile ce s'au inaintatu de la finele lui augustu 1872, pana la 1/13 augustu 1873, candu salutamu inaugurarea sesiunii ei a VIII.

Delegatiunea in anulu percursu a resolutu, in cerculu competintiei sale, afacerile de cari tractadia 130 de processe verbali, incheiate de ea, (dosarulu nr. 1).

Din lucrariile acestoru 130 de processe verbali, vomu nota aci pe acelea, cari mai directu interessa atentiunea onor. societati, in prim'a sa siedintia din 1873, remanendu ca tote celelalte se fia obiectulu specialeloru cercetari ale comisiuniloru adunarii.

I. S'au publicat ori respective s'au re-improspetatu publicatiunile de concursuri diverse, cu terminu parte pe anulu curentu 1873, parte pe 1874, dupa otaririle din timpu ale societati academice. Aceste concursuri in totalitatea lor; fura urmatoarele:

1. Filologice, din fondulu. Ev. Zappa:

- Cea mai buna lucrare asupra formatiuni cuvintelor in limb'a romana, prin derivatiune si compusitiune. Terminulu concursului 1874. —

- Sintas'a romana. (Totu fondulu Zappa). Terminulu concursului 15 iuliu 1873.

- Premiulu Alessandru Ionu I, traducere de Belle civili cu anesse: de bello Alexandrino, Africano et Hispaniensi. Terminulu 15 iuliu 1873.

- Premiulu Evang. Zappa: Traducere din Cicerone: Philipica II. — cap. XX inclusivu. — Tita Liviu: Cartea XX — cap. XVI inclusivu. — Salustiu: Jugurtha — pana la cap. XXIII inclusivu. — Plutarchu: Tiberiu Grachu intregu. — Dionisie Alicarnasu: Cartea II. — cap. XVI inclusivu. — Polibiu: Cartea I. — cap. XII inclusivu. — Dionu Cassiu: Cartea 56 — cap. 30 inclusivu. — Terminulu concursului 15 iuliu 1873. —

2. Istoria.

- Despre petrecerea romanilor in Dacia pana in seculu XII. Terminulu 1874.

- Fondulu Odobescu: Despre Dacia etc. Terminulu 1873, 15 iuliu.

3. Stiintifice:

- Descrierea agricole si economica a unui judetiu. Terminulu 1 augustu 1873.

- Flora unui judetiu. Terminulu 15 iuliu 1873.

- Studiulu apelor minerali din 10 izvoare. Terminulu 1 aug. 1873.

- Studiulu geologicu alu unui judetiu. Terminulu 1 augustu 1873.

Aceste diverse concursuri s'au publicatu la timpu d loru membri, in principalele foi publici din tierile romane, caroru foi le aducemu la acesta ocaziune multumiri sincere pentru bine-voitorialu loru concursu.

Pana la timpulu otaritu prin publicatiunile concursurilor din 1873, au intratu la secretariatulu societati academice urmatoarele manuscrite:

„Non solum armatis, sed interdum etiam otiosis, minabantur (Pompeiani,) nec quid quisque pensisset, sed ubi fuisset cogitandum esse dicebant.“

- Manuscrisulu (din 6 brosiuri) — de Bello civili — cu motto: „Haec nova sit ratio vincendi, et: misericordia et liberalitate nos muniamus.“

- Manuscrisulu — traducere din Titu Liviu, cu motto: „Varia vitae commutabilique est ratio, vaga volubilisque fortuna.“

- Manuscrisulu, din Salustiu, cu motto: „Parva sunt foris arma, nisi est consilium domi.“

- Manus. din Salustiu, cu motto: „Facta dictis sunt exaequenda.“

Pe langa aceste manuscrite de concursu delegatiunea a mai primitu unu tratatu de geologia, de la d. Nicolae Popu, professoru in Naseudu, cu rogamintea d'alu consura onor. societate.

D. Dr. Cihac, noulu nostru membru onorariu, inca ni-a anenciatu unu elaboratu sciintificu de competiti'a sectiunii de sc. naturali; acest'a inca n'a fostu primitu.

Revonindu la manuscritele cari au intratu ca rezultatu alu concursurilor publicate, delegatiunea se crede a atrage atentiuinea matura a societati asupra faptului, nu fara semnificatiune, ca nu numai nu s'a primitu nici unu singuru manuscris pentru unele concursuri (ca celu filologice, sintassa si celu istoricu din fondulu Odobescu, ort ca cele sciintifice in genere,) dar' chiaru si pentru traduceri de autori latini, abta au incursu 5 manuscrite!

La sesiunea trecuta amu avutu 16 concurenti; de asta data avemu abta 5. Candu cugetamu catu de pucine pagine de traducere se cerura pentru concursurile in cestiune, ca conditiune pentru traducerea intregulu autoru, si candu nu ignoramu cati barbati latinisti capabili avemu, nu este locu de a ne intreba cu tristare despre causa acestei pucine partesiuri a loru la luptele literarie asi de salutarie deschise in fine si la noi, gratia nemuritoriloru donatori ai societati academice? Nu putemu atribui lips'a de concurenti la starea de cultura a natiunii, aiurea si alt'a trebuie se fia causa. Onor. societate academica si va porta atentiuinea, credemu, asupra acestei cestiuni.

II. D. A. Papiu, colegulu nostru, a continuatu lucrarea cu care a fostu insarcinatu de d'vost'ra relativa la Cantemirosci. Delegatiunea pe de una parte a furnit d-lui Papiu chartia necesaria pentru imprimarea traductiunii romane: Descriptio Moldaviae, si pe de alta parte a medlocitu aducerea din Russia a manuscriteloru Cantemiriane. Avemu de a multumi cu recunoscintia guvernulu M. S. imperatorulu rasiloru si agentulu seu diplomaticu din Bucuresti, d. Zinoviev, pentru bun'a vointia si grabirea de a ne pune la dispositiune acele manuscrite. Sosiso in luna trecuta, in numeru de 9 bucati, ele stau la cancelaria onor. consulatu, adastandu otarirea d'vost'ra in privintia a prescrierei ori a traducerei coloru cari sunt in limb'a rusesca. Dintre aceste din urma sunt ale princip. Antiolu traduse in versuri albe de repausatulu C. Negruzzi si A. Donici. Ca semnu? anticipativu de gratitudine

pentru gratiosele comunicari de manuscrite din Moscua si Petersburg, delegatiunea a tramisu 20 esemplare din editiunea Descrip. Mold. guvernulu imperiale rusescu pentru a se impartii la bibliotecele imperiului. Acesta mica ofranda a fostu primita cu multumiri.

III. Delegatiunea, conformandu se decisiunii dvost'ra, a facutu prin diare (octomb. 1872), catu mai cunoscute regulamentele diverse ale societati, spre a inlesni publiculu cunoscintia lucrurilor si atributiunilor ei. La timpu s'au vestitu si escelentia mesura din 1872 a infiintariii comisiuniloru permanente ale diverselor sectiunii din societate. Delegatiunea nu este in positiune inse d'a comunica dvost'ra resumetu de lucrurile ce aceste sectiuni au potutu inainta in anulu precursu.

IV. Inca din octomb' 1872 delegatiunea a invitatu formalu pe toti dnii membri cari au a-si face discursurile de intrare in societate se binevoiesca a le inainta delegatiunii cu 2 lune inainte de augustu, ca si ea se le comunice dloru membri insarcinati a raspunde spre a avé timpu de a-si pregati acele responsuri, delegatiunea inse n'a primitu nici unu respunsu de asemenea natura. Colegulu nostru si presiedinte d. N. Cretulescu s'a scusat la delegatiune, arastandu imposibilitatea in care este in acestu anu d'a face discursulu seu din causa ocupatiuniloru esigonte ale positiunii sale politice.

V. Atatu interesulu materialu, catu si mai alesu in celu moralu alu societati, delegatiunea a gasitu cu cale a face deposite de operele ce societatea a publicatu, in principalele centruri europene. Ea are multumirea a anencia dvost'ra, cu tota inlesnirea:

La Viena, la libraria Geroldu.

„Parisu, la librariile Frank, Durand, Auguste et Perdonne, Laurel si Dumoulin.

„Lonora, Henri Sothoran.

„Madrid, Baily-Bailliere.

„Berlin, Ascher.

„Petersburg, Isaacoff, si

„Lisabana — (Proc. verbale din 25 octombre).

Gratia infiintariii librariiloru depositeorie ale societati, sectiunile ei vor poté urmari, si mai cu pucine spese si mai rapede, operele ce ar dori se si-le procure in cursulu anulu.

VI. Biblioteca societati, suntemu ferici a anencia, ca a dobanditu in 1872 — 1873 unu sporu forte considerabile de circa 400 volume, si numai prin daru. Nu potemu a nu cita aci pe cei mai insemnati donatori. Acestia sunt laudatii domni Paulu Vela din Oradea-mare (26 volume intre cari parte din Fejer, 14 volume; 78 volume

de tota insemnatatea oferite de colonelulu Asaki din biblioteca si operele proprie ale nemuritorulu seu parinte G. Asaki; 93 volume de la imprimeria statului; 50 volume, frumosu daru de la vechia libraria a scolorlu din Iasi, a d-lui Petrini; 20 volume de la d. V. A. Urechia, de la care s'a mai primitu si mai multe documente vechi si autografe; 50 volume pretiose dela d-nulu generalu I. Adrianu.

Se nu uitamu a inregistra cu multumire operele istorice si de arhiologia oferite bibliotecii nostre de membrii sei onorati: dnii Capelini (Bologna,) D. A. Cihacu, Baillaud, Frohner, D'A vril, etc.

Mai multe redactiuni inca au oferitu societati academice cate unu esemplariu din foile lor; delegatiunea le-a adusu multumiri.

Pucine sunt cartile ce s'a procurate prin cumperare din banii societati. Ele se reducu la 18 volume.

Causa este, ca delegatiunea a tencutu se nu face comande de catu dupa cererile sectiuniloru respective ale societati. Listu de cartile de comandatu s'a primitu in iuniu de la sectiunea filologica si comand'a s'a si facutu la libraria Gerold din Viena. Totu de odata din fondulu donatu de D. Odobescu se urnarescu prin diverse librarii cartile de antiqvaru, din notitia d-sale bibliografica despre Dacia.

VII. Catalogulu de anticitati din museu, cu care dnii membri Odobescu si Urechia au fostu insarcinati, nu s'a facutu din cauza, ca cele mai insemnate piese din museu au fostu duse la Viena pentru espositiune.

Comisiunea lessicografica a ajunsu cu imprimarea dictionariulu la lit. F., in cele 40 cole de tipariu, in care se spera se incapa pana la lit. L., dupa concursulu din 1872. Din Glossariu n'a mai aparutu nici unu fasciculu.

Conformu decisiunii adunarii delegatiunea a provocatu pe dnii membri cari au primitu a conlucra la dictionariu, se grabiti ca a tramite manuscritele d-loru (octomb' 1872.) (Finea va urma.)

Regulamentu de procedere
pentru epitropia prov. a fonduriloru comunisericesci si scolare ale dioceselor romane gror. de Aradu si Caransebasiu.
(Fine.)

17. Fiindu membrulu epitropiei Iulianu Ianculescu destinatu prin Sinodulu eparchialu de Caransebasiu, ca se tiena a trei'a chieia dela casa de feru a fonduriloru romane, totu densulu se insarcina cu oficiulu de controla a cassei si a manipulatiunii intregu, avendu d in timpu in timpu, celu multa la doue luni

FOISIORA.

Despre causa pathogenetica a mai multoru morbi epidemici si una schitia despre colera.

(Fine.)

Prin descompunerea globuliloru coloru rosii a sangelui se deslega si chlornatriulu, adeca: Sarea din compunerile ei cu acesti globuli, si se desarta prin defecatiunile seu scursurile, (Diarrhoe,) cele frecvente. Avendu insa chlornatriulu seu sarea, destinatiunea de a ajuta desiertarea seu eliminarea substantiei urice din sange, acesta, eliminare fiindu acum impedeata prea, (Harnstoff,) se aduna si, se gramadesce acuma in sange, si din causa fermentatiunii si a descompunerii sangelui ea se despicu in doue atome a amoniacului carbonicu, care se afla in dejeptele morbosiloru de colera, pe candu din contra urea lipsesce in acestea cu totul.

Lipsindu ozonulu in sange, nici substantia carbonului nu se pote oxyda seu arde, ca se se, prefaca in acidulu carbonicu, carele apoi se elimedia prin respiratiune, — deci si acesta substantia a carbonului se aduna acuma in sange.

De aceea vedemu ca mai numai unatertialtato a gazului acidului carbonicu se elimedia, prin respiratiune, si din causa a acest'a si temperatura trupului e forte scadiuta, si morbosii de colera multu se plangu de unu

frigu, carele cuprinde mai cu sema manele si picioarele.

Multimea gazulu a acidulu carbonicu ne servese deci de unu indice mesurariu, — de pre care potemu noi cunosece intensitatea morbului, fiindu ca esperintia ni a invetiatu, ca numai acelu morbosu de colera pote conta si spera la insanetosiare, carele inspira celu pucinu 3 procentu de oxygenu, si espira celu pucinu 2 pana 3 procentu de gazu a acidulu carbonicu! — —

Se aruncamu una scurta privire si asupra fenomeneloru morbouse din tractulu intestinalu, adeca din matie la colera.

Acestea organe prin fermentatiunea suscitata de acestea vegetabile parasitice se despice de stratulu epithelialu, si celulele epitheliale se afla impresurate si destruite de catra celulele micrococcului, formandu acestu catens mai mici seu mai mari de mycothrice.

Din esperintia insa scimu, cumca unu matiu numai pana atunci e in stare a tencu unu fluidu in sine, pana candu stratulu lui epithelialu este intactu, — indatu ce se despice de acest'a, fluidulu se scurge prin elu, si de aici ne potemu explica scursurile cele profuse si frecvente, (Diarrhoe,) precum la colera, asia si la disenteria, la langore, (tifusu,) precum si la carbuncululu contagiosu, (dalacu,) si la mai multe soiuri de diarrhoe, mai cu sema la cea infantila.

Eseptulu activitati acestoru organismu demonice este deci destruirea globuliloru

coloru din sange, carii contienu totu materialulu spre nutritiunea trupului, — mai incolo adunarea produptelor provenite din acesta destruire in sange, precum si perderea unei multimi forte mare de apa prin scursurile cele profuse si frecvente. (Diarrhoe.)

Aceste esapte ni explica tote simptomele morbouse in diferitele stadiuri a colerei, precum si acoloru morbi, carii urmédia dupa stadiulu colericu.

Acestia morbi, carii adese-ori urmédia dupa stadiulu colericu, sunt typhoidulu colericu, diphteritis a membranei mucose a matieloru, macule rosii pe pele, (exanthema colericum,) inflamatiunea ghinduroi parotice, (parotitis,) adeca a ghindurei salivale de langa, urechia.

Unu din acestia morbi se vedu in sa a fi causati prin una alta varietate a vegetabilei numite urocystis oryzae, pentru ca din cercetariile si cultivariile cele ingenioase a renumitulu botanicu Hallier scimu, cumca vegetabilele parasitice sunt supuse la mai multe metamorfoze, carii aterna de la substratulu din care si tragu ele nutrimentulu. —

Cumca causa pathogenetica a colerei este intr'adeveru una vegetabila parasitica, s'au verificatu eclatantminte prin succesulu celu stralucitu a medilocoloru curative, carii le-au intrebuintiatu professorele Botkin din Berlinu in contra colerei, candu acest'a grassa ia anulu 1866 forte tare in tota Germania.

Intre acestea medicamente antaiulu

loeu lu ocupa chininulu seu sarea de China cum lu numescu Romanii transcarpatini. Dupa acest'a vine susamintitulu carbonicu; acest'a se pote da impreunatu cu chininulu.

Prin folosirea chininulu in epidemia cea mare din anulu 1866 profesorulu Botkin i-a muritu numai 19 de procentu, candu acelu medicu, carii n'au folositu acestu medicamentu au vedutu murindu-le de cholera 50 si 70 de procentu a morbosiloru.

Chininulu trebuie se se dee in dose, cari se nu fia mai mici de 5 grane, si de acestea dose a 5 grane trebuiescu date 3 si 4 pe dia, ér deca s'ar versa seu vomá, atunci trebuiescu chininulu prin injeptiuni cu una prosca, spre acestu scopu de Pravatz construatá, — sub pele aplicata, si atunci se se folosesea pentru injeptiuni urmatori'a solutiune, si a nume:

id: din chininulu muriaticu doue-diece de grane; acidulu muriaticu dilutu diece picaturi; apa destilata cinci scrupuli, (100 picaturi.)

Din acesta solutiune se se face injeptiuni sub pele, si a nume se se injeptedie 15 picaturi la fie-care ora.

Afora de susnumitele pravuri, din carii fiecare trebuie se contiena 5 grane de chininu se potu intrebuintia cu forte bunu succesu, mai cu sema pentru muieri, copii si persoane mai debilo si gingasie urmatoarele picaturi, carii ar fi d doritu, ca se nu lipsesca din nici una casa, mai cu sema pe timpulu, candu frigurile intermitente seu colera grassa epide

Oa datulu Saculu, ia Carasiu, 10 maiu a. c. o pré stimabile flica de romanu se pune a scrie o critica, si ar fi doritu a se publicá in totu cuprinsulu seu critica ei — contra unui omu usioru P. Sc. pentru o fapta copilarésca, pentru cá adeca in noptea de anulu nou a ornatu edificiulu scolariu cu ramure verdi, cu pantlice colorate, pre cum ordinarmentese ornédia carciumele, vrendu dora astfeliu a necagi pre invetiatoriulu séu pre famili'a.

Astfeliu de intemplári ar trebui complanate a casa in satu; pre publiculu celu mare credemu cá nu este cu cale a-lu in comoda cu d'astea. Deci déca totusi luámu scurta cunoscintia de lucru — e, cáci ni se spune, cumca ómenii nostri din comuna s'au indignatu pentru vatemarea ce s'a facutu scólei — printr'unu individuu, carele este in servitiulu comunei séu a notariatulu comunalu, si a desonoratu astfeliu — Cas'a comunale. Acést'a este uritu si — condemnabilu. —

Dela mai multi invetiatori — din Carasiu si Temesiu avemu multime de plansori — mai identice, despre sistemateca denegare a lefei invetiatoresci prin antistiele comunali si — mai pretotindeni la indemnulu notarilor comunali, despre cari se dá cu scotéla, cá ar fi astfeliu informati din partea mai marilor loru, a pretoriloru si vice-comitiloru concerninti.

Aceste plansori nu sunt nóue, numai multu mai numeróse de cátu in trecutu. Din tóte se póte deduce tendintia sistemateca a domniloru dela potere, de a ni omóri scólele pentru scopulu de a intrucece intunereculu, ca astfeliu in intunerecu se ne póta sugrumá si jáfuf mai usioru.

Betii nostri invetiatorii au ajunsu la desperare; unii 'si tramitu pre tóta diu'a copii se cersiasca de la usia la usia, si fiinduca astfeliu vaierandu-se si spunendu caus'a necasului si lipsei loru, descoperu poporului reavointia domniloru, domni si mai tare ii necageacu si persecuta, imputandu-le cá urma a agítá poporulu!

Astfeliu sermaniloru invetiatori, daca ar voi se placa domniloru stepanitori, nu li ar remané, de cátu — séu a mori de fóme tacendu, séu a luá lumea in capu — dar totu tacendu!

La atát'a am ajunsu sub parintesculu guverniiu liberale si constitutiunale alu domniloru magiari!

In desperatiunea loru bietii invetiatori une ori devinu inventiosi, in cátu 'ti vine — se ridi si se plangi de ei la momentu. Asia d. e. dintr'o parte, — ba din mai multe de o data ni se scrie cá: bietulu invetiatoriu, ca se scape de fóme, puse pre unu crestinu alu nostru se-lu traga la judecat'a comunale pentru o detoria a sa ce — n'o avea; naintea judelei apoi elu recunoscu cá este detoriu si asemná ca fondu de executiune — léfa sa restante la comuna! Prin astfeliu apucatura maiestriósca succese a scóte o sumilitia din léfa sa si a se ajutorá pe unu timpu.

Ce se mai dicemu multe! Aceste cumplete suferintie si ispite ale braviloru nostri domni invetiatori populari, vor fi si vor remané epochali in istoria luptelor nostre pentru essistintia si cultur'a nationale.

Dar — rabadare, domniloru si fratiloru; numai acést'a, rabadarea se nu vo parasésca; prin rabadare noi in decursulu seclorulu de dieci de ori am devinsu pe contrarii nostri de mórté; de buna séma ii vomu devinge si pe barbarii moderni!! —

Cu datulu de langa Fagetu, in Carasiu, 2/14 iuniu, asámu o descriere a alegerei de invetiatoriu in Furdea, intemplate in 20 maiu. Pe acestu reportu, fiindu cá s'a tramisu anonim, cu subscieri, „unu codreanu,“ dlu Redactore a fostu pusu Nota: „Mai nainte de a se luá notitia in publicu de scandalós'a procedere, precum se aréta ea in acestu reportu, este a se asteptá deslucirea ce s'a cerutu de la unulu dintre afidatii nostri corespundinti din acelu timentu!“

De curendu deci sosindu-ne din acele párti o corespundintia, carea ni spune, cumca acea alegere intr'adeveru s'a essecutatu cu inşielatiune si coruptiuni prin beuturi si cumca

toti cei buni din comunitatea Furdea, pe cáti a apucatu a intrebá dlu corespundinte, atribuescu inşielatiunea cunoscutulu spiritulu rafinatulu alu concernintelui d. protopopu si toti sunt in celu mai mare gradu nemuliumiti cu alegerea; — pe temeulu acestorlu desluciri — publicámu, cá — dupa amintit'a descriere anonima din 2/14 iuniu, dlu protopresviteru alu Fagetulu se acusa:

1. Cumca ar fi publicatu concursulu (in Alb. nr. 33.) nespuendu din adinsu diu'a de alegere;

2. Cumca la intrebarea mai multor'a despre diu'a alegerei, ar fi respunsu cá aceea va fi un'a cu a saamanului, pentru economisarea de spese;

3. Cumca cu tóte aceste, dupa ce s'ar fi intielesu cu celu mai slabu dintre concurenti, cu fratele unuia dintre preotii din locu, P. L. si dupa-ce ambii fratii, conformu co'ntielegerei cu dlu protopopu, sambata in 19 maiu, tóta sér'a ar fi alergatu din casa in casa si astfeliu ar fi adunatu pre toti cei slabi la morala si tóta nóptea ii-ar fi adaptu, manedi, in 20 maiu, de o data sosi mai antaiu ordinulu protopopulu, apoi santi'a sa — pentru alegere!

4. Cá ordinulu protopopescu este datatu din 11 maiu, precandu concurentii abia la 14 'si substernusera concursule, ér in comuna ordinulu abia sosi in diu'a ultima, precandu legea pretinde cá diu'a de alegere celu pucinu 8 zile mai nainte se se publice in bisericu.

5. Cá la alegere au participatu si ne-adulti, copilandrii fora etatea prescisa de 20 de ani, si inca unii cu parintii loru impreuna, venindu multi beti la alegere, cu cedule aduse la sine gat'a;

6. Cá — astfeliu intemplantu-se sub ochii dlui protopopu alegerea acelu protegiatu de elu, sér'a preotulu, frate alu alesului, prin baterea tócei a chiamatu la rachi pre votanti, pre cari tóta nóptea ii-a adaptu de nou, incétu mai toti s'au imbetatu ca porcii! in fine cá

7. Dupa ce omenii amagiti s'au destepatatu, mai toti s'au cáitu de fapt'a cea miserabile ce au comisu si redicandu protestu asupra alegerei, vocea publica invinuesce pre parintele protopopu de autorulu intelectualu alu reulu!

Acést'a este — in pucine cuvinte cupinsulu amintitei aretári. —

Precum se vede, invinuirea si plansórea este grea; noi astfeliu de lucruri scandaloşe, pre cum nu ne am dedatu a le publicá usioru, si mai pucinu inşsa am fi in stare a le ascunde sub méssa, — mai vertosu candu ele atingu pre o persóna ce nóa, fóiei nostre si causei cárei servim, ni se dice amica, pre cum este cu dlu protop. alu Fagetulu.

O data cu capulu n'am dorí, ca lumea se véda, cumca noi am voi se ascunde peccatele partesaniloru nostri, precum buna óra face guvernulu magiaru cu peccatosii sei de partesani. Nu ni trebuescu amici si partisani, ce nu sciu se fia drepti si de omenia!

De aceea publicáramu grelele inculpári si — se 'ntielege cá vom fi fericitii, déca acelea se voru poté adevéri de ne'ntemeiate. —

Varietati.

(Cáti ómeni se nascu pe pamentu si cáti moru.) Pe pamentu se afla unu miliardu trei sute de milióne de locuitori. — Peste anu moru 33, 333, 333 ómeni, adeca pe tóta diu'a 91, 950; pe tóta or'a 3, 700; pe totu minutulu 60 insi. Asia in tóta secund'a se intempla cáte unu casu de mórté, si sub fia care palpitare a inimei nostre se inchide cáte unu cosciugu. In Francia peste anu moru 860, 000 ómeni, adeca in tóta or'a cáte 100 de insi. Mai multi se nascu de cátu moru. Din norocire nu este inmortare care se nu fia implinita cu vr'unu botezu; acést'a este inca mai multu de cátu implinire, cáci pe globu peste anu sunt 37, 037, 037 de nasceri, pe tóta diu'a 101,500, in tóta or'a 4,200; pe cándu se stingu intr'unu minutu 60 de vietii, sub decurgerea aceluia-si timpu vinu in vietia 70 de copii. Din acést'a urmédia cá locuitorii pamentulu in totu minutu se inmultiescu cu 10 ómeni, in tóta or'a cu 600, pe di cu 14,400, pe luna cu 432,000 si pe anu cu 5,184,000. Asia locuitorii pamentulu in 10 ani se indoescu. Imultire inşpai-

mantatória, nu e asia? Nu trebuie se ne in-fricosámu de ea! Ingrijirea ce s'aru potea nasce din neajunsulu spatiulu si alu nutritivulu, se liniescece prin acea lege a naturéi, cá: poporatiunea in comunu e mesurata cantitáti nutritivulu.

(Poporatiunea pamentulu.) Locuitorii suprafeciei pamentulu pana acum cunoscutu, numera unu miliardu trei sute de milióne de ómeni; acestia vorbescu 3,000 de limbe, se tienu de 100 religii si se impartu in 3 rase diferite: caucasica, mongolica si ethiopica.

(Diplomele de onóre date diferiteloru state, de catra juriulu internationalu alu aspu-satiunii universale din Viena.) Germania, (impreuna cu Bavaria, Württembergulu si Sasonia, cari au contribuitu in cea mai mare parte,) 61, Austro-Ungaria 58, Francia 52, Englitara 18, Rusia 15, Belgia 11, Italia 11, Elvetia 10, Suedia si Norvegia 7, Statele-Unite 6, Iponia 5, Olanda 5, Spania 5.

Dupa acestea vinu: Portugalia, Brasilia, Romania, Grecia, Danemarca, China, Turcia, Egiptulu, cari au obtienutu fie-care cáte-un'a. Ar fi multu de reflectatu asupra cifreloru de mai susu. Se ne marginim inşsa pentru adi numai la cea urmatória, care este indetulu de semnificativa. Pana la grup'a 26, relativa la instructiunea publica, Francia avea primulu pasu, si inca erá forte departe de rivalele sale. Dar, pentru acestu singuru grupu, Germania obtiene patru-spre-dieci diplome, din cari siese pentru Bavaria si pentru Württemberg, pe candu Francia nu obtiene de cátu doue. De aci provine numerulu superioru de diplome obtienutu de Germania. Cátu pentru Austro-Ungaria, espositiunile aditionale, situate in pavilónele gradinei, au fostu caus'a cá a obtienutu inca optu diplome cu cari s'a pusu in alu duoilea rangu. („Telegrafulu“ de Bucuresci.)

† (Necrológa.) Parteniu Gru scu, unulu dintre cei mai veterani preoti din dilele nostre, parochu in Capolnasu, asesore cons., inspectoru scol. etc. — pré bine cunoscutu publiculu romanu din colónele acestei foi, — dupa unu morbu scurtu, lun'a trecuta s'a mutatú la cele eterne. —

Ioanu Albain, preotu in Susaniu; Ioanu Glava, invetiatoriu in Curtea; Demetriu Milosiu, invetiatoriu in Romanescu; Ioanu Ardoleanu, invetiatoriu in Basesci; si Atanasu Popovicu, invetiatoriu in Jupanesci, (toti in protopopiatulu Fagetulu,) dupa unu morbu scurtu, (colera,) in dilele trecute au repausatu in Domnulu, lasandu fiecare dupa sine veduve si mai multi orfani.

Fia-li la toti tierin'a usibra!

Conchiemare.

Comitetulu Reuniunii invetiatoriloru rom. gr. or. diu inspectoratele Timisióra si Vinga, in siedintia sa timentu la 17 iuliu a. c. a otaritu d'a de 17 septembra st. v. a. c. pentru adunarea generala a Reuniunii in scól'a romana din suburbiulu Maere alu Timisiorii pre langa urmatória:

Programa.

In di'a de 17 septemvre diminióti la 8 óre:

1. Va premerge adunarii o siedintia a comitetulu Reuniunii, dupa care se va deschide prin presiedinte, respektive prin v.-presiedinte siedintia adunarei generala. 2. Unulu din notarii Reuniunii va ceti raportulu comitetulu Reuniunii. 3. Cassariulu si controlorulu rapórtu adunarei despre starea cassei Reuniunii. 4. Alegerea a dóue comisiuni cáte de 3, pentru revoderea raportelor de sub 2 si 3. 5. Desbaterea „organisationsi provisórie.“ Siedintia se radica. —

Dupa médiadi la 2 óre: 6. Comisiunile de sub 4 referédia adunarei. 7. Inscrierea de membrii noi. 8. Propuneri diferite. Siedintia se radica.

In 18 si 19 sept.: 9. Se vor face cercári practice diu obiectele de invetiamentu, anume: a) din „cetirea“ cu „gramatic'a romana,“ invet. V. Cernatui si G. Buidasiu. b) din „aritmetica“ si „constitutiunea patriei,“ invet. B. Mui si M. Opreanu. c) din „economia“ prin dlu invet. S. Tomescu. d) din „geografia“ si „fisica“ — prin invet. D. Margineantiu si altii.

In 20 si 21 sept.: 10. Magnificentia a dlu Dr. P. Vasiciu va propune din „scintia naturala“ si „antropologia.“ 11. Otarierea timpulu si loculiu prosime adunári a Reuniunii. 12. Siedintia pentru acestu anu se inchide.

Invitámu la adunarea nóstra pre toti iubitorii de didactica, pre toti dd. caroru in adeveru li jace la inima inşiorirea scólorulu nostre si imbunatatirea stárei invetiatoriloru romani.

Datu din siedintia comitetulu Reuniunii invetiatoresci, timentu in di'a sus numita Andreescu, mp. S. Luminosu, mp. presiedinte. not. comit.

NB. Cu convoirea dlui inspectoru Dr. P. Vasiciu conferintia ordinata estu timpu de catra senatululu scol. s'a contopitu in siedintiele Reuniunii; de aceea dd. invetiatorii au dupla datorintia a participá la adunare, pregatiti pentru a petrece 5—6 zile in suburbiulu Maere, unde de buna séma tóte sunt relativminte mai eftine de cátu in alte locuri.

Veti nisuf, dloru invetiatori, se primiti fie-carele din cass'a bisericésca — conformu cerculariulu senatululu scol. din an. tr. cáte 50 cr. pre di.

Altmintre eu credu cá dd. invetiatori romani nu numai din aceste inspectorate, ci si din alte párti se vor folosi de o asemenea rara ocaziune spre a aud propunerile scientifice ale dlui Dr. P. Vasiciu.

Veniti, fratiloru invetiatori, cáci noi a rare ori avemu fericirea se audim asemenea propuneri scientifice si totusi in stilu popularu, de cari noi atátu de mare lipsa avemu. Andreescu, invetiatoriu.

Respunsuri:

Dlu A: Respektivulu fiindu dejá de numitu, „Reflesiunile“ nu mai au locu. —

Tuturorulu dloru corespundinti: Artielii si corespundintiele nepublicate inşsa, le vomu publicá in nrii urmatori dupa randa.

Publicatiuni tacsabili.

Nr. 3028.

Concursu.

La scól'a comunala romana ce se va deschide aici la 1. optovre a. c. este de impliniri unu postu invetiatorescu pentru copii si feti.

Cu acestu postu sunt impreunate urmátoriele competintie anual: léfa de 315 fl. v. a., spese scripturistice 2 fl. 10 cr., rotulu de carausia 16 fl. in bani gata; apoi 4 stanzeni de lemne de focu, 2 clái de fenu si cortelu naturalu corespunditoriu dimpreuna cu gradina, precum si, in casuri de lipsa, o sumu amesurata de bani de cheltuiela la eventualele conferintie invetiatoresci.

Recursele, instruite cu documentele necesarie si cu atestatele despre calificatiunea invetiatoresca, sunt a se adresá pana multa in 15 sept. a. c. st. n. oficiulu cercualu reg. ung. in Kubin, suplicele sosite mai tardiu ori defeptuosu instruite neluandu-se in consideratiune.

Competintii cari potu prestá propunerea din limb'a romana si in alt'a straina a sciu cantarea dupa note, vor fi preferiti.

Kubin, in 18 aug. 1873.

Oficiulu cercuale reg. ung.

2—3 Stojan, m. p.

Concursu

Pentru postulu sistemisatu prin ordinatiunea vener. Consistoriu Eparchialu din 26 ianuariu a. c. Nr. 80 B. pre langa betunulu preotu Ioane Bercianu din Bogodintiu, Protopresbiteratulú Bisericei-albe, se deschide prin acést'a Concursu pana in 9 septemvre a. c. st. vechiu.

Emolumintele sunt: 1/3 din sesiunea parochiala si din venitele stolarie asemenea 1/3 parte de la 150 de case.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati suplicele loru conforme st. org. bis. adresate respectivulu Comitetu parochialu, alu tramite concernintelui D. Protopresbiterulu sifu Popovicu in Iam.

Bogodintiu, in 29 iuliu 1873.

2—3 Comitetulu parochialu, in contielegere cu D. protopresbiteru tractualu